

ustanovni člani so pristopili Glasbeni matici: Mrs. Ana Kmet, Mrs. Theresa Kmet, Mr. Zorman, Mr. Louis Maršič iz Clevelanda. Iz Euclid, Ohio, je sta pristopila Mr. Fred Skoff in Mr. John Skoff. Na naslednje organizacije iz Clevelanda: društvo "Napredne Slovence", št. 137, S. N. P. J., društvo "Velebít," št. 544, S. N. P. J., Slovenska ženska Zveza št. 10, Jugoslav (Slovene) Club in Slovenska ženska Zveza št. 10. Ustanovni član je tudi prišel Dr. Vladimir Ribar iz Washington-a, D. C., Mr. John P. Pueblo, Colorado, Slovenščinski pevski zbor in Slovensko pevsko društvo "Prešeča Oba iz Pueblo, Colo., pevsko društvo "Savica," West New York, Pa., in društvo št. 168, S. N. P. J., Conemaugh, Pa. — Društvo sv. Ane, št. 4, S. D. Z. Z. — Karovalo Glasbeni matici \$3.00. Podporna člana sta pa pristopila Mrs. Antonia Svetek iz Clevelanda in Mr. Ludvik Vukobrat iz Maple Heights, Ohio. Najlepša hvala.

Členom prosimo občestno, da najprej preskrbi vstopnice za koncert "Vnebovzhajanje zvezd."

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo, celo leto, \$7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
European subscription, \$7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 27th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

88

No. 242 Mon., Oct. 14, 1940

Vnebovzetje

V zadnji številki smo podali uvod in prvi del oratorija "Vnebovzetje," ki ga bo podala Glasbena matica v nedeljo 3. novembra na odru SND St. Clair Ave. Danes hočemo pa na kratko opisati drugi in tretji del te prekrasne skladbe. V prvem delu poje Visoka pesem, kako vabijo nebeščani Marijo, naj pride k njim, a zemljani jo prosijo, naj ostane še pri njih.

To, drugo dejanje, pa poje o ločitvi Marije s tega sveta. Ta del se prične s kratkim, zelo mirnim, nekako klasičnim stavkom (v F-duru), predstavljajočim mirno Marijino ločitev od sveta. Koj nato pripoveduje bariton v izredno lepem in značilnem recitativu zgodbo o apostoli, ki "so prišli, čeprav raztreseni po vesoljnem svetu, po božjem navdihu nju vsi v Jeruzalem in so med petjem angelov pokopali Devico Marijo. Ko pa so tretji dan zopet prišli h grobu, niso več našli trupla v njem in so se močno čudili.

Krepko in energično je nadaljno pripovedovanje bas-sola o prerokbi v raju: "Gospod Bog je rekel kači: Sovražstvo bom naredil med tabo in med ženo, med tvojim in njenim zarodom." Marija je sicer umrla, toda njeno telo ni v grobu strohnelo, temveč je bilo vzeto v nebesa z dušo in telesom. Kako sta potemtakem ves strah in groza smrti uničena, opeva v Sattnerjevem oratoriju krasno uspeli moški zbor v a-molu. Glavni motiv nastopi najprej v basih, potem v tenorih, slednjič v združenih obojih glasovih. Istotako markantna je druga tema "O pekel, kje je tvoja zmaga?" ki jo zaporedoma pojo poedin glasovi. V nadaljnjem razvoju zbora se glasovi zopet združijo v mogočne akorde, prvi sklep na molovi dominantni je pa unisono.

Marija, ki je smrt ni mogla obdržati v groba temi, se dviga proti nebeški domačiji. "Kdo je ta, ki kakor zarja vstaja?" vprašuje tenor-solo v divnem samospěvu. Trikrat vprašuje "Kdo je ta?" in vsakokrat je njegov glas višji in slovesnejši.

Nato močno zadonijo orgle, slaveč Marijino pot v nebesa, zatem preide klavirska spremljava v nežni pianissimo, kateremu sledi damski zbor (zbor angelov). Jako lep, v preprostem narodnem tonu zamišljen je sledeči glavni motiv: "Rajska Devica, ti čudovita nebeška Gospa!" Konec damskega zbora se zopet mirno giblje.

Damskemu zboru sledi moški zbor, krepak in slovesno vznosen. Pri besedah "Kot cipresa nemrjoča, kakor cedra z Libana" je skladatelj jako primerno uporabil za zbor samo dva konsonančna trizvoka. Zbor se tudi nadaljno razvija čvrsto in zanimivo. Po končanem moškem zboru se združita oba zbora, damski in moški v osmeroglasen pozdrav.

Kratka medigra ljubkega značaja nas uvede potem v daljši osmerospěv, ki ga je skladatelj izdelal z veliko skrbnostjo in ga opremil z bogatim glasbenim nakitom. Posamezni glasovi kar tekmujejo med seboj, kateri bo Marijo lepše proslavil.

Prav poseben biserček drugega dela Sattnerjevega oratorija je dvospev za sopran in tenor. Kot formalno dovršen in vseskozi enotno pisan stavek, hkrati v izrazu čudovito gorak, se bo lahko tudi pri kakih manjših glasbenih prireditvah izvajal z velikim uspehom.

Mešan zbor, ki sledi dvospevu, je živahen, poln moči, veselja in navdušenja. "Zdrava žena, ki si kači glavo strla, zdrava Judit, zdrava Ester" odmeva dalje v zboru, vedno krepkeje, vedno izraziteje, vedno silneje, tako da bi bil za sklep drugega dela že ta mešani zbor brezdvomno dovolj učinkujoč. A skladatelj je pritegnil k sklepu še zadnje tri točke prvega dela, namreč: spěv grlice (flavto), sopran-solo in mešani zbor "Pridi z Libana ženinu zvesta," vsled česar je konec še bolj efektin in sijajen.

V tretjem delu (kronanje) se oglasi kronist (tenor-solo) in pripoveduje, da se je prikazalo veliko znamenje na nebu. Pripravlja se proslava Marije, ki prejme krono večne slave. K proslavi svirajo orgle in klavir mogočno idealizirano koračnico. K sklepu se pridruži mešani zbor s krepko enoglasno alelujo in impozantnimi večglasnimi vzkliki. Glasovi rajajo na vse mogoče načine, silijo kvišku v krepkih sekvencah, končno se pa umirijo na toniki in se umaknejo Mariji, ki v veličastnem samospěvu (sopran-solo) poje "Magnificat."

Komaj konča Marija, že zaori zbor v novem tematičnem stavku, polnem življenja in vriska. Veselje narašča in žalosti ni več; hrepenenje je utešeno, zato se glasi aleluja v nepretrganem tiru od zbora do zbora, da vse odmeva rajskega veselja.

"Povikšana je sveta božja Porodnica nad kore angelov v nebeškem kraljestvu," so besede kronista (bariton-solo), ki jih poje s spremljevanjem orgel. Sledi violinski solo, topeč se v blagem užitku, zbor zemljanov (mešan zbor) pa se spusti na kolena, da počasti vnebovzetje in kronanje. "Češčena Marija" je zadnji in najumetnejši zbor, ki pomenljivo deklarira pesniško besedilo in dramatično slika žalost Evinih otrok na zemlji.

To je vsebina tega veličastnega dela, s katerim se dozda ne da primerjati nobeno delo istega nivoja med Slovenci. Vsa glasba je prirejena tako, da bo lahko umljiva vsakemu in melodija je pa prav iz narodnih motivov tako, da je to delo povsem nekaj našega, nekaj slovenskega.

Zato bi pa zamudil vsak nekaj lepega, kdor bi to prezrl kot kak vsakdanji dogodek.

BESEDA IZ NARODA

Slike in potovanje

Izlet s slikami je bil sijajen. Še bomo gledali slike! Ko sem se vrnil domov, zelo vesel, sem se doma še bolj razveselil pisma iz stare domovine od mojega velikega prijatelja, g. dr. France Trdana, v katerem mi je sporočil veselo vest, da sta on in g. Tishler med tem časom posnela nove slike in sicer prav take, po katerih so mnogi že dolgo povpraševali, da bi jih radi videli.

Nove slike so posnete v Beli Krajini in Metliki na "Festivalu," ki je nekaj izvanrednega. Druga znamenita slika je bila pa posneta v Ljubljani pri odkritju spomenika "kralja Aleksandra." Kjer je sodeloval ves narod. Obe sliki sta nekaj posebnega, kadar bodo dospole bodo zopet na razpolago. Kaj slike vsebujejo, bo povedalo pismo g. dr. Trdana, ki bo dobesedno priobčeno v bližnji bodočnosti.

Obenem sem pa, zahvaljujoč se obema za nove slike, tudi naročil, da bosta takoj vzela naročilo za slikanje "Štajerske pokrajine." Brodarje v Savinski dolini in vse znane pokrajine "Spodnje in Zg. Štajerske." Med tem časom bom pa zbral skupaj tudi iz sedanjih slik vse ono, kar bi ljudje najraje videli, to so: odnošaji naših ljudi po vaseh na deželi. Tako torej, ako bo te prilika obletu od sedaj bo vse to v rokah in narodu na razpolago za gledanje. Kakor obeta dr. Trdan, bojo med tem časom tudi nove slike vinske trgatve, slike koscev in grabljic, žanjic in peric. Bog dal zdravja, slike bomo še gledali!

Pa tudi ameriške, svoje lastne slike boste videli! Na potovanju sem posnel na novo v barvah za 500 čevljev novih slik. Posnetki so iz vseh naselbin, katere sem obiskal: La Salle, Peoria, Joliet, So. Chicago, Chicago, Sheboygan in Milwaukee. Prišel bo čas, ko bodo te slike poslane v staro domovino, da bodo tudi tam videli kako se imamo v Ameriki.

Hvala vam za naklonjenost!

Ne vem kako bi zbral besede, da bi izrekel zahvalo ljudem, s katerimi sem se jaz in moj spremljevalec, Mr. Ernest Novak, sestala in seznanila. Toli-ko prijazne naklonjenosti in uslužnosti! Po prihodu v Chicago se je nama ponudil za kaži-pota Mr. John Jerich, urednik A. S. in izdajatelj Novega Sveta, nič boljšega si nisva mogla misliti, kratek je bil čas potovanja, jaz sem se vozil z Jerichem, dočim je Ernest vozil za nama "movie" prtljago. Iz Chicaga do La Salle je kar 100 milj, Jeriču sem vedno rekel: "Nikar ne vozi tako hitro," imel je novega "konja" in za to je šlo nad 60 milj na uro, njemu se je vedno mudilo, računal je, da bo prej dobil novih naročnikov za "Novi Svet" in zmotil se ni.

V La Salle prva postaja

Kako sem se razveselil, ko sem v La Salle srečal Rev. Father Čagrina kot župnika, to je tisti gospod, ko sva se pred nekoliko tremi leti na potu med Indianapolis in Chicago v mojemu avtomobilu tako nerodno prekučnila, gotovo sva oba Bogu hvaležna, da je nama še prizanesel življenje, meni so se bile že kosti v vratu malo nalomile, gospodu kapelanu je pa le na prsa pritislilo, avto se je zložil kar preko ceste kakor da bi se zvrnil kakšen neroden konj.

G. Father Joseph je v fari sv. Roka priljubljen in spoštovan, le prekratek je bil čas našega stanka, slikal sem spomenik (Cerkev) da pokažem drugod kako je pri fari sv. Roka.

Se poprej smo pa ustavili tudi na Oglesby pri Prijateljevih, povsod gostoljubje, domačnost in veselje. Udeležba pri predstavi

ni bila taka kakor drugod, ker smo jo najzadnje naznanili, vendar dovoljna, obiskal nas je tudi prečastiti g. profesor Rev. Venceslav Šolar iz Peru, par milj oddaljenega Sv. Bede Kolegija. V hvaležnost za to naklonjenost smo drugi dan mimogrede ogledali ta veliki in znameniti kolegij, posneli slike in kaj še; poleg tega kolegija je velik prostor za rejo velikih in debelih puranov! Kaj hočete lepše prilike kakor je bila ta za mojo kamero.

Ko sem dobil dovoljenje da sem smel pomeriti s kamero na te purane sem vrtel in vrtel po teh razšopirjenih kokodajcih, ki so nam hoteli vse gumble pozobati, kar malo bal sem se, da bi se ne spravili na nas in nas pošteno obdelali, hodilo so okrog nas tako ošabno, da niso bile nobene špasi, bilo jih pa je med 3 in 4 sto skupaj.

Nekaj nad 60 milj je bilo potem še do Peoria, kjer je sicer malo Slovencev, je pa več Hrvatov in Srbov. Zopet veselje in zanimanje! Poleg Terlepove družine je tam mnogim znan rojak in trgovec Mr. Joseph Kuhelj, ki je razvažalec pive in drugače poznan politično v naselbini, on nam je tudi izposloval dovoljenje, da smo smeli iti v državno distilerijo (žganjarino) ogledati kako se "špaga" kuha. No, rečem, da kaj takega pa še nismo videli nikoli! To je pa že tako velika industrija da se težko opiše, imajo knjige, v kateri je opisana velikost te mogočne industrije.

Ta tovarna je zidana ob veliki reki in je največja te vrste na svetu. Ko smo si ogledali od začetka in do konca površno kako se ta roba proizvaja, smo videli da je tekle "špaga" kakor hudo-urnik in se lahko natoči v eni uri tisoč galonov. Občudovanja je vredno to, kar smo videli. Končno so ga nam pa tudi dali vsakemu, toda, samo en glažek. Oglasili smo se pa tudi pri družini Zabukovec in imeli kosilo v nedeljo pred odhodom, pri Terlepovih pa v soboto večer. Obiskali smo tudi Kuheljev dom in slikali nekaj vrtoč. Mr. Jerich je pa povsod dobil naročnike za Novi Svet. Popoldan v nedeljo sva bila z Ernestom že v Jolietu. Tu zadnje leta vidoma napredujejo! Lahko leto so postavili enotni dom, v tekočemu letu so pa sezidali zelo moderno poslopje na lastni zemlji za piknike, za žogometne tekme in za vse take današnje dni potrebne prostore, kjer se mladina in stari lahko zabavajo.

Žogometni prostori se lahko rabijo tudi ponoči, ker je v njih električna razsvetljava. Poleg tega je tako velika moderna dvorana, ki meri približno 62x75 čevljev, kar odgovarja za vse prilike. Tik tega imajo svoje veliko in lepo urejeno pokopališče, staro in novo. Jolietčanje se lahko ponosijo, z novim sedanjim župnikom delajo zadovoljni roka v roki za korist svoje naselbine. Od vsega tega sem posnel tudi slike da pokažem drugod. Slikal sem tudi spomenike na pokopališču, kjer počivajo med drugimi pionirji tudi 4 zaslužni duhovniki.

Udeležba pri slikah je bila rekordna in zelo živahna, da si je ta prostor nekaj bolj ven od cerkve. Pondeljek v Chicagu

Kakor da se je šlo za to, da se naselbine kosajo medseboj, kje da bo udeležba večja tako se je zdelo, ko je bila v Chicagu udeležba tako velika, da je bilo težko napraviti red. Tu, pri sv. Štefanu, je bil pravi Jugoslovanski večer. Bil je pa tudi zgodovinski večer. Kaj takega se sploh še ni dosedaj zgodilo, da bi se bili sešli tako častni in pomembni gostje, državni in cerkveni odličnjaki-Jugoslavoani.

Med tem, ko je bil navzoč sam generalni konzul Pero I. Cabrič s svojimi prijatelji, je bil navzoč tudi prečastiti vladika, škof, Rt. Rev. Dionisije, ki je poglavar srbske pravoslavne cerkve v Ameriki in Kanadi. Da so se pa temu odzvali so se za to zavzeli v Chicagu združeno z župnikom, Rev. Edward Gabrenjem in Mr. Jerichem tudi novo ustanovljeni klub "Ljubljana." Da je bila vsa slavnost živahnejša so v ta namen v program uvrstili s pomočjo Mrs. Helen Kušar nastop grupe deklet v slovenskih narodnih nošah, izmed katerih je bila po generalnemu konzulu ena izbrana najlepše ali najpopolnejše opravljena. K temu so nastopili še drugi izborni humoristični izvajalci v programu in povzročili, da je večer potekel polovico prehitro.

O, da bi bil vsaj kdo uro pomaknil nazaj! Drugo jutro smo imeli slike za šolsko mladino, da se je pošteno nasmejala in razveselila ob komičnih slikah.

Ako smo Slovenci komu dolžni zahvale, smo jo dolžni častnim gostom Vladiki Rt. Rev. Dionisiju in pa generalnemu konzulu, da so iz prijaznosti posetili prostore slovenske dvorane, kar znači, da so res pravi ameriški gentlemani in pravi iskreni Jugoslavoani. Čast njim!

V So. Chicagu

Pri sv. Juriju v So. Chicagu je bil tudi prijazen večer. Tu ni bila velika udeležba, toda je bila družba, kar jih je bilo, vesela in zadovoljna. Velike udeležbe ni noben pričakoval, ker je bila predstava slik samo par dni poprej ponudena. Udeležil se je predstave pa tudi časten gost, ki je bil prej ta večer tudi pri programu pri sv. Štefanu v osebni Mr. John R. Palandech, urednik in lastnik dveh časopisov: "United Serbian" in "Yugoslavia" tednikov. Mr. Palandech je napisal tudi v njihovih izdajah prav fin članek o podjetju slovenske: "The North American Bank" v Chicagu, ki so izšle dne 5 oktobra v Chicagu. Mr. Palandech je zaslužen Jugoslovčan v Ameriki in uživa spoštovanje tudi med Amerikanci, obiskal je tudi že večkrat naše prireditve v kulturnem vrtu, kadar smo ga povabili. Mr. Palandech bo praznoval slovesni jubilej, 35 letnico ustanovitve njegove tiskarne. Praznovanje se bo vršilo dne 20. oktobra v So. Chicagu Masonik Tempeljnu popoldan in zvečer. Mr. Palandec ob tej priliki izrekam iskrene čestitke!

Slikal sem spomenik (Cerkev) stavljen od So. čičaških faranov v počast sv. Juriju in potem sva se odpeljala v Sheboygan, Wis. ki je od tu oddaljen okrog 160 milj.

Lep je kraj Sheboygan, že večkrat sem ga opisal, ker se nahaja tako ob jezeru kakor Cleveland in posebno še, ker imajo baš Slovenci svojo cerkev in šolo na najprijetnejšem kraju na zelenem hribočku ob cesti, ki se baš tu okrog vije v znožju ob mali reki, ki se steka v jezero. Veliko iznenadenje je bilo ko je nastopilo 12 deklet v lepih slov. narodnih nošah in zapelo 3 lepe slov. pesmi, čast jim!

Tudi v Sheboyganu je bila nepričakovana dobra udeležba pri slikovni predstavi. Tu se nahaja precej Štajercev iz Savinjske doline, kamor pripada tudi Mrs. Marie Prislund. O, kako bi radi videli slike iz teh krajev posnete, toda, kakor že zgoraj omenjeno, to sem že naročil mojim slikarjem v domovini, da se slika tudi njih kraje.

Imenitno smo se imeli, za gostijo je prevzela na sebe Mrs. Prislund v svoji hiši. Vesel je tudi g. župnik Ruda Potočnik, saj je on vedno dobre volje, navado pa ima, da na videz zabavlja, nama je ob prihodu še vrata tiščal (nalašč).

V Sheboyganu so še rožice cvetele in sem jih pobasal v kamero in še druge prizore, kar

bom pokazal še drugim ljudem. Zal, da je bilo vse povsod tako kratko, morala sva kar naprej in sicer v Milwaukee.

Prva postaja je bila pri Mr. Ralph Stautovi tiskarni (Obzorje), potem v njegovi hiši, ki je krasna in nova, kar bo pokazala slika. Potem smo se ustavili pri č. g. župniku Rev. Anton Schifferju, ki je naju dobro pogostil v družbi z kaplanom Rev. Korenom. Velika je bila udeležba pri slikah v Milwaukee. Tukaj bi moral imeti tudi slike iz Štajerske in to sem jim tudi za gotovo obljubil, da prej ne pridem tje, dokler teh slik ne dobim iz domovine. Upam, da jih bodo že lahko videli v letu 1941. V Milwaukee se zelo odlikujejo Slovenci, ker je naselbina za Clevelandom po mnenju mnogih s številom Slovencev največja. Mr. Ralph Stautu hvala za oskrbovanje te prireditve in hvala posetnikom za veliko udeležbo.

Prenočila sva v Milwaukee v hiši znane Mrs. Bevec poprej Kristine Kolar iz Gilbert, Minn. Kristina je zelo gostoljubna, ima pa tudi lep dom in finega moža.

Tu je bila zadnja postaja. Od tukaj naju je peljala pot v Chicago, da sva vzela s seboj Mrs. Tekavčič, ki se je z nama peljala na obisk k družini John Zbanič, kjer je imela, kakor se je poveljalo, zelo vesele dneve, tudi moj spremljevalec je tam prenočeval par večerov, ker imajo zelo lep dom. V Chicagu sva se ustavila pri cerkvi sv. Štefana, kjer sva posnela slike šolske mladine pri spomeniku fars sv. Štefana. Zatem je peljala pot preko Indiane v Ohio.

Ko bi bil imel čas pisati vsa naročila, bi sedaj lahko napisal par kolon sporočil samih pozdravov, toda, to pot je bilo pa že za oba preveč dela.

Povsod se nahajajo rojaki, ki so že bili v Chicagu ali pa imajo tukaj svojce. Nekaterim so še iz Chicagoland naročili, da naj naju pozdravijo.

Tako sva vršila z Mr. Ernest Novakom narodno delo in seznanjala ljudi z staro domovino in se z ljudmi tudi na novo spoznavala.

Mojega spremljevalca, Mr. Ernest Novaka, sem prav dobro uporabil in prav mi je prišel, prvič sem ga imel za vzorec, da sem ga povsod lahko predstavil kako fine fante imamo v Chicagoland, drugi je bil pa tudi priden pri prenašanju najine prtljage in pri postavljanju aparatov.

Sicer ni bilo nobenih počitnic in nič preostanka, bilo pa je obilo veselja in zadovoljnosti. Vse, kjerkoli sva bila in uživala njih gostoljubje, bova ohranila v dobrem spominu. Lahko sem pozabil na številna imena, toda namenoma nobenega. Vsi povsod zdravi bodite!

Anton Grdina,
1053 E. 62 St.,
Cleveland, O.

P. S.: Nad vse hvalevredno pa je to, namreč da so nastopile v Chicagu in v Milwaukee dekleta v slovenskih narodnih nošah. To mi da misliti, da se bo sedaj začelo gibanje v organizaciji SZZ zanimanje poleg krožkov še z nastopi pravilne slovenske narodne noše. Zelo žal mi je, da nisem imel s seboj reflektorja, da bi jih bil posnel na filme v dvorani. Le tako naprej!

Ženski odsek Zadruga

Članice odseka so tem potom opozorjene na spremembo dneva redne seje. Mesto, da bi se vršila 12. oktobra, se bo vršila 22. oktobra. Prošene ste, da na tej seji poročate glede prodanih vstopnic za veselico-zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. 26. oktobra. Mrs. Mary Izanc, predsednica.

Če
verjamete
al' pa ne

KORAJŽO JE TREB
IMETI.

(Nadaljevanje)

Sedaj sem postal ves kajti marsikatero trdnjo vzameš laže z zvijačo junastvom. Torej sem redil prav ponižnega in nega in sem rekel:

"Plačila ne zahtevam, kajti nobenega. . . . Pol leta hočem delati, potem boste mi določili, koliko zaslužim. Stari je sprva pogledal lovalno na moje čelo, namrmral:

"Plača mora biti dolga. Vkljub vsej svoji robnosti namreč vendar veliko daje in ni maral, da bi kdo poštenega o njem govoril. "Na denar nisem nikoli gledal," sem izjavil, bše mi je, če se z menoj vna."

"Ne, zahtevaj plačila, ljubše," je silil, "ne mara ti pozneje nobenih pravd. Ne zahtevam nobenih pravd ne boste imeli nam ne nobenih. Čez pol leta, ko daste, kolikor hočete."

Stari je zmajeval z njo se vdal. Čez dva dni sem pil službo. — Delal sem pol leta kot stroj in živina. Njive in polje jalo lepše in spomladaj vse bujno in plodono. Je večkrat renčal in čmrlj. Jaz pa sem bil sem si zažvižgal korake sem si mislil: To je ljanje za strah; svoj moram hraniti za hujšo sem pa tudi zapazil, ni redno bolj ceni in delu večkrat z nasmevom je. — Z dekletom kmalu zvezo, toda vse ni poti. Med nama ni ne slabe besede, nobene misli. Čez četrta leta s prijateljsko pogodbo smel o tem nič zapaziti tu sem ostro zabčati: menoj osorna in roba verigi, kadar naju je!" Dekle je komedijalno in v družbi kot se gledala srčito kot pa, se zabadala z osornimi dami in sva bila vedno stanju. Stari je bil s dno zadovoljen. Ko je pol leta, ni stari nič plači in jaz tudi nič službeno leto je bilo končano. Tedaj sem naročil Ančki, naj me očeta, da me pošlje ob kle je to storilo, stari stal ves divji in je vplil: "Tako, ti vraža pa daj ko imam vendar vega hlapca, pa bi ga vila od hiše! Seveda vrti okrog tebe in se njaja. Za cel tisočak stištim od hiše!"

Čez tri tedne sem gospodarju in sem redil daj bi pa rad govoril o "Kar govori," je rekel: "Za prvo leto ne nič," sem dejal, "za pa zahtevam veliko v vam zdi preveč, me od hiše. Imam lepo za službo drugod."

"No torej, povej, htevaš," je zagodrnjal. Tedaj sem se postavil kot kol, pomeril, spoznal relik.

"Oče Hudoklin," sem zahteval vašo hčer za ženo. — Če mi jo daste, pri vas zastoj za hlapca. Tedaj je poskočil stari do stropa in zavpil: "Kaj, ti nemanj! Ta!"

"Potem moram iti," kel.

(Dalje prihajajo)

WINNETOU

Po namiznem igrarstvu K. Mays

"Da."

"Zakaj?"

"Priatelj so Santerja, ki je bil ukradel medicino."

"Nedolžni so!"

"Tako pravijo. Pa Santer je naš sovražnik, zato so tu. Priateljji naši sovražniki. Privzeli jih bomo na drevo smrti. S teboj vred bodo umrli."

"Povem ti, da niso ničesar vedeli o tatvini!"

"Nas nič ne briga. Tebe bi bilo obogal! Vem, da si jih posvatiš."

"Pida, mladi, pogumni in plešenti poglavar Kiow, naj me vajuša! Na kolu bi naj umrl, če nisem prosil usmiljenja. Za to pa prosim."

"Močal je nekaj časa."

"Uff —!" se je čudil. "Kaj pustiš?"

"Daj jim svobodo!"

"Svobodo naj jim dam —? In njihove konje in njihovo orožje? Ne morem!"

"Daj jim svobodo radi tvoje mene, ki jo ljubiš in ki sem jo k tebi prinesel!"

"Pogledal je v stran."

"Kaj je razmišljal?"

"Obrnil se je spet k meni."

"Old Shatterhand ni tak, kakor so drugi belokožci! Vobče ni tak, kakor so drugi ljudje. Kdo ga razume! Da je prošil za tebe, bi mu morebiti prošnjo izpolnil, dal bi mu bil priliko, da bi umrl. Boril bi se z našimi najmočnejšimi in najpogumnejšimi bojevniki. Toda Old Shatterhand noče ničesar zastoj. Prosi za sebe, za druge pa ne!"

"Da! In ponavljam svojo prošnjo!"

"Dobro! Svobodni bodo! Pa kaj staviš svoj pogoj!"

"Kateri?"

"Rešil si moji ženi življenje, pa damo tistim trem ljudem svobodo — in midva sva si bot!"

"Dobro! Midva sva si bot!"

"Izpustil jih bom sedajle. Pa namotil jih bom. Niso te poplašili, zato morajo priti k tebi in si zahvaliti, da si jih rešil."

"Ošel je v očetov šotor. Spojiti mu je moral, kaj mi je obljubil."

"Kmalu se je vrnil, izginil med gorami, pa pšipal Santerjeve tovaršice. Konje so peljali za sebi in oboroženi so bili. Počel jim je k meni in stopil v moj šotor."

"Prikorakali so, — živa podoba ubogih grešnikov."

"Mr. Shatterhand," je začel. "Čuli smo kaj se je zgodilo. Ali je res strašna reč, če lahko rdeči človek izgubi svojo medicinsko vrečo?"

"Čudim se, da res čisto nič ne poznate divjega zapada! Izguba medicinske je najhujši udarec rdečega bojevnika. To bi morali vedeti!"

"Well! Zato torej je Pida kar prišel in zato so nas zvezali? Pida bi predal Santerju, če ga bi?"

"Si ni nič boljšega zaslužil! Sedaj vendar vidite, da vas nisem prevaril?"

"Nas —? Kaj nas briga tista medicina?"

"Mnogo vas briga! Ali ne veste, kaj je bilo v medicini?"

"Ne."

"Papirji, ki si jih je tako zbral, so v klet in ki smo se radi njih prevarali s Tanguo."

"Kaj pa tisti papirji nas bri-"

"Mnogo vas brigajo! V tistih papirjih je točen popis kraja, kamor je skrli Winnetou zlati."

"Ospel je strmel v mene."

"Vsi vrage —? Res —?"

"Cisto res!"

"Morebiti se pa motite!"

"Sam sem bral papirje."

"Poznate tisto mesto?"

"Da."

"Povejte nam, Mr. Shatterhand, povejte nam, kje je zlati! Jezdili bomo za lopovom in mu pred nosom odnesli zlati."

"Vi bi mu ga pa odnesli, vi pa —! Sicer pa mi dosedaj niste verjeli, mi še odslej ni treba! Santer vas je najel, da bi mu bili pomagali zlato najti, ko bi mu ga bili našli, bi vas bil postrelil ko pse. Sedaj vas ne potrebuje več, sam bo našel zlato, zato vas je zapustil. In postreliti vas ni treba, saj ve, da bodo rdečkarji poskrbeli za vašo smrt."

"Vsi vrage —! Torej se moramo res le vam zahvaliti za življenje, Pida je tako pravil."

"Bo že tako. Z menoj vred bi morali umreti na kolu."

"In za nas ste prosili? Za sebe pa ne —? Povejte, kaj pa bo z vami?"

"Mučili me bodo. Druga nič."

"Do smrti?"

"Yes!"

"Pomilujemo vas, sir, iz srca pomilujemo! Ali bi vam ne mogli kakorkoli pomagati?"

"Hvala, Mr. Gates! Za mene ni pomoči. Le potolažite se in odjezdite odtod in ko pridete spet med ljudi, pa jim lahko pripovedujete, da Old Shatterhand ni več, da je pri Kiowah umrl na kolu."

"Žalostna novica! Preklicano žalostna! Bi rajši kaj veselejšega pripovedoval —!"

"Bi lahko, da me niste na Mugworthu nalagali! Če bi mi bili tistikrat odkritosrečno povedali, da so Kiowe prišli s Santerjem, bi sedajle ne čakal na kolu in na smrt. Vi bodete krivi moje smrti, ki bo grozna! To vam očitam in želim, da vas ta oči-tek noč in dan straši!"

Sedaj pa glejte, da pridete odtod!"

V taki zadregi je bil, da ni vedel, kaj povedati. Clay in Summer ves čas nista rekla besede in sta vedela še manj. Najpametneje se jim je še zdelo, da so se pobrali. Zahvalil se mi prav za prav nobeden ni, da sem jim izprosil svobodo. Le enkrat so se še ozrli po meni z zabriženimi obrazi, preden so izginili za ogrom.

Koj za njimi je odjezdil tudi Pida. Ni prišel k meni, niti pogledal me ni. Saj sva si bila bot —

Prepričan je bil seve, da me bo še našel na drevesu smrti, ko se vrne. Sam pa sem bil prav tako prepričan, da ga bom našel ob Rio Pecosu ali pa višje gori v Sierra Riti.

Čigava bo obveljala, njegova ali moja —?

Opoldne mi je Črnolaska prinesla jesti. Vprašal sem jo, kako se počuti sestra. Bolje da ji je, je pravila, in da bolečin ne čuti več.

Toliko mesa mi je prinesla, da ga pojesti nisem mogel. Žalostno me je gledala, njene oči so bile vlažne, nekaj bi mi bila rada povedala, pa si ni upala začeti.

Pomagaj sem ji.

"Moja sestra bi mi rada nekaj povedala? Le kar naj pove!"

Obotavljaje se in boječe je začela:

"Old Shatterhand ni prav storil!"

"Kaj nisem prav storil?"

"Da ni jezdil s Pido."

"Čemu bi naj bil jezdil?"

"O, veliki beli lovec bi že imel čemu jezditi —! Častno je, brez tožbe na kolu umreti, Črnolaska pa misli, da je častno živeti še bolje!"

"Je že res. Če pa je Pida zahteval, da bi se moral vrniti v ujetništvo in umreti —"

(Dalje prihodnjič)

1940	OCT.	1940
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

OKTOBER

- 19.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ plesna veselica v SND.
- 19.—Zumberak HBZ, ples v Twilight dvorani.
- 19.—Podružnica št. 3 SMZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 20.—Klub društev Slovenskega doma na Recher Ave. ima žegnanje v beli Ljubljani.
- 20.—Koncert mlad. pevskega zbora Kanarčki v SDD na Prince Ave.
- 26.—St. Vitus Cadets, ples v Twilight dvorani.
- 26.—Carniola Tent 1288 T. M. maskaradna veselica v S. N. Domu.
- 26.—Slov. zadružna zveza priredi zabavni večer v Slov. domu na Holmes Ave.
- 26.—Modern Knights, št. 57 SDZ "Halloween Dance" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
- 27.—Vinska trgatav skupnih društev fare sv. Vida v šolski dvorani.
- 27.—Dr. Napredne Slovence, št. 137 SNPJ 30 letnica v avditoriju SND.
- 27.—Praznovanje 15 letnice zbora Ilirije v Slov. domu na Holmes Ave.

NOVEMBER

- 2.—Podružnica št. 1 SMZ priredi plesno veselico v dvorani "Domovina" na 14. cesti, Barberton, O.
- 2.—Veselica društva Kras, št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 2.—Cavalier Club, ples v Twilight dvorani.
- 3.—Glasbena matica priredi v avditoriju SND na St. Clair Ave. "Oratorij."

- 3.—Pevsko društvo Zvon priredi jesenski koncert v SND na 80. cesti.

- 3.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi pestro izbran program v obeh dvoranah Slovenskega doma na Holmes Ave.

- 9.—Dr. Svob. Slovence št. 2 SDZ priredi ples v SND.

- 9.—Pevski zbor Adria priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

- 10.—Društvo Slovence št. 1 SDZ proslava 30. letnice v avditoriju SND.

- 10.—Društvo Danica št. 34 SDZ bo slavilo 15 letnico obstanke na Prince Ave.

- 10.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi card party in ples v šolski dvorani.

- 16.—Plesna veselica društva sv. Janeza Krstnika št. 71 J. S. K. J. v Slovenskem domu na Holmes Ave.

- 17.—Koncert mladinskega zbora Črički v SND na 80. cesti.

- 17.—Slov. pevsko društvo Lira priredi koncert v SND.

- 17.—20.—(vse štiri dni) bazar fare Marije Vnebovzete v Slovenskem domu na Holmes Ave.

- Zahvalni dan. — Junior liga SDZ priredi Zvezin dan v SDD na Waterloo Rd.

- 23.—Roust About Club, ples v Twilight dvorani.

- 23.—Dr. Glas Clev. Delavcev št. 9 SDZ plesna veselica v S. N. D.

- 24.—Mlad. pev. zbor Kraljički priredi koncert ob 4. popoldne v SND, Maple Heights.

- 24.—Slovenska dobrodelna zveza proslava 30-letnice v SND

na St. Clair Ave.

- 24.—Proslava 30 letnice Slovenske dobrodelne zveze.

- 24.—Podružnica št. 25 SZZ priredi igro in ples v Knausovi dvorani.

- 28.—Koncert pevskega zbora Cvet v SDD na Prince Ave.

- 30.—Vantage Racquet Club priredi ples v Twilight dvorani. Trebarjev orkester.

- 30.—Društvo Ložka Dolina (Lož Valley) priredi veliko plesno zabavo v SND na St. Clair Ave. Godba Johnny Peccon.

- 30.—Društvo Ambassadors, št. 62 SDZ prireja ples v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

DECEMBER

- 7.—Gay Knights Club, ples v Twilight dvorani.

- 7.—Društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ priredi ples v SDD na Waterloo Rd.

- 14.—Sharpey's Club, ples v Twilight dvorani.

- 22.—Božičnica mladinskega pevskega zbora Škrjančki v Društvenem domu na Recher Ave.

- 28.—Društvo Sreca Jezusovega SDZ, ples v Twilight dvorani.

JANUARIJ

- 4.—Frances Rupert Cadets št. 14 SZZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Recher Ave.

- 4.—23rd Ward Civic Club, ples v Twilight dvorani.

- 11.—Društvo Zumberak HBZ ples v Twilight dvorani.

- 18.—Jolly Jester's Club, ples v Twilight dvorani.

- 18.—St. Vitus Boosters št. 25 KSKJ plesna veselica v SND.

- 25.—Amigos Club, ples v Twilight dvorani.

- 25.—Pevski zbor Adria ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

FEBRUAR

- 22.—Skupna društva fare sv. Vida prirede plesno veselico v SND.

APRIL

- 26.—Jolly Fishermen's Club, ples v Twilight dvorani.

K zahvali društva Tabor št. 13 9SNPJ

Dne 22. septembra smo proslavljali 30 letnico obstoja društva Tabor in obenem razvili novo društveno zastavo. Pred slavnostjo sem članstvo in občinstvo lepo povabila in sedaj se moram pa tudi lepo zahvaliti. Pravijo, da kdor je dober za vabit, naj bo dober tudi se zahvaliti.

Vreme smo imeli prav lepo, sonce je sijalo ves dan in nam je bilo zelo naklonjeno. Ljudje so prihajali od vseh strani, da je bila dvorana prenapolnjena in tudi dvorišče je bilo dobro zasedeno. Že dolgo ni bilo videti tako lepe udeležbe.

Povorka se je pričela izpred Slovenske delavske dvorane. Naprej so nesli zastavo, za njo pa so šli boter in botra ter svatje in za njimi pa članstvo društva Tabor, dr. Na Jutrovem št. 477 SNPJ, dr. Delavec št. 257 SNPJ iz West Parka so se kar korporativno udeležili s svojimi lepimi zastavami, ki so delale družbo naši novi zastavi, katero so tudi spremile v dvorano.

Ko sta boter in botra razvila zastavo so jo pozdravile sosednje zastave in jo sprejele v svojo sredo, tako da bo v bodoče vihrala v ponos našega društva Tabor in SNPJ.

Dolžnost nas veže, da se najlepše zahvalimo botru naše zastave, našemu slovenskemu zdravniku, dr. Anton J. Perkotu, ki se nam je tako velikodušno izkazal. Hvala lepa botri ge. Frances Rover, na najlepšo hvala očetu in materi zastave g. in ge. Jožef Zele. Hvala županu, g. Jožetu Grdina in županji ge. Rose Frank, ker sta oba veliko žrtvovala. Iskreno zahvalo naj sprejmeta g. in ga. Louis Ferfolia, ki sta bila starejšini zastavi.

Najlepša hvala tovarišu John Vatovec, ml. in tovarišici gđe. Ani Magdalene, ki sta tako lepo pozdravila navzoče občinstvo. Zahvalimo se gl. govorniku za SNPJ bratu Matt Petroviču. Lepa hvala vsem nadaljnim govornikom, br. Milan Medvešku, br. Frank Barbiču, br. Kamilo Zarnik, br. Frank Terbižan in br. Frank Černe.

Iskreno zahvalo naj sprejmejo društvo Na Jutrovem št. 477 SNPJ, društvo Delavec št. 257 SNPJ iz West Parka, ki ste se udeležili korporativno. Prav lepa hvala zastavonošam Franku Mezgec od dr. Na Jutrovem, od dr. Delavec in našemu zastavonoši bratu Martinu Vatovec.

Prav iz srca se zahvaljujem vsem pevskim zborom za sodelovanje in sicer zboru Cvet, Zvon, Planina in Sloga, ker ste nam tako milo prepevali naše lepe slovenske pesmi.

Zahvalimo pa se tudi vsem zastopnikom društev, zastopnikom Slovenske delavske dvorane in Slovenskega narodnega doma iz West Parka. Prav tako lepa hvala vsem, ki ste dali oglase v naše programne knjižice, enako tudi za čestitke.

Končno pa prav lepa hvala vsem, ki ste nam kaj pomagali k tako lepemu uspehu. Zagotavljamo vam, da vam bomo ob priliki povrnili. Najlepšo hvalo smo tudi dolžni dnevniku Ameriška Domovina, ki nam je bil naklonjen in priobčil toliko brezplačne reklame in s tem pripomogel do lepega uspeha. Iskrena hvala cenjenemu občinstvu, ki se je udeležilo naše proslave popoldan in zvečer. Pozdravljeni vsi čitatelji Ameriške Domovine.

Rose Vatovec, zapisničarica.

IZ DOMOVINE

—Strašna žaloigra zaradi alkohola. Alkohol je povzročil že mnogo nesreč po naših vaseh. Te dni je prišlo do strašne žaloigre v hiši Gjura Ravana v vasi Terzino, občina Čazma. Gjuro Ravan je bil s svojim sinom na sejmju v Krizu, od koder so se

vinjeni vrnili domov. Doma so nadaljevali popivanje. Pozno ponoči je Gjuro poiskal puško in brez vsakršnega razloga napadel svojo ženo. Sin je skočil k očetu in mu vzel puško, oče pa je pograbil sekirino in z njo do nezvesti pretepel ženo, nato pa napadel še sina, ki je v silobranu ustrelil in zadell očeta v želodec. Oče je kmalu nato izdihnil, sin pa je bil zjutraj aretiran.

—Vlom na Javorju. V soboto 3. avgusta zjutraj je opazila posestnica Marija Šercljeva v Javorju nad Dobrunjami na stezi za hišo tri sumljive potepuhe, izmed katerih sta bila dva cigana. Šercljeva je potem šla na polje in se je vrnila šele proti poldnemu. Še preden pa je prišla do vrat, je opazila, da je bilo eno okno v pritličju odprto. Ko je stopila v sobo, je takoj ugotovila, da je bil v njeni odsotnosti v hiši tat, ker je bilo vse razmetano. Vlomilci so iskali denar in dragocenosti, pa jih niso našli, zato so se zadovoljili z obleko. Šercljeva je o vladu takoj obvestila orožnike, ki so začeli poizvedovati za vlomilci in so ugotovili, da sta bila na delu dva cigana Nikolica, ki sta se priključila na Dolenjsko iz Donje Stubice na Hrvaškem. Trejti pa je bil neki Franc Zagorjan, doma iz Rdečega Kala pri Malih Lipljenjah.

—V Celju so aretirali drznega vlomilca. V nedavni noči sta bila izvršena dva vloma, in sicer v Zimskovo slaščičarno in v pisarno odvetnika dr. Rakuna. Ko pa je vlomilec nesel plen po državni cesti, sta ga presenetila stražnika Koren in Završek ter ga aretirala. Na policiji so ugotovili, da je to 33-letni ključavničar Josip iz Maribora. Potikal se je po južnih krajih naše države, od koder je prišel v Celje.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

MALI OGLASI

GROZDJE, MOŠT, sodi!

Fino ohijsko grozdje in mošt dobite v vsaki množini pri meni. Na razpolago imamo tudi dobre in zanesljive sode.

JERNEJ KNAUS
1052 E. 62nd St.
Henderson 9309

(244)

Pri nas dobite

vsak pondeljek in torek sveže jetrne in krvave klobase po 6c vsaka. Novo domače kisle zelje po 6c funt. Se vljudno priporočamo vsem gospodinjam.

Anton Ogrinc

6414 St. Clair Ave.

Soba se odda

Za enega fanta, hrano ali brez. Poseben vhod, gorkota. Vprašajte na 6709 Edna Ave.

(242)

Stanovanje se odda

Pet lepih sob s kopališčem, prosto podstrešje in klet. Prednost ima obitelj z odraslo družino. Za naslov se izve v uradu tega lista, ali pa pokličite za informacije na telefon ENdicott 4717.

(242)

V najem se odda

tri lepe sobe zakoncema brez otrok. Vprašajte na 1053 E. 71. St., na št. 3 zgorej.

(242)

Truk naprodaj

Proda se poceni fin truk, 1935 Chevrolet, stake body, za 1 in pol tone. Poizve se pri John Turk, 9809 Yale Ave. (242)

Grozdje, mošt, sodi!

Concord grozdje, tona ... \$33
Mošt iz Concord grozdja, sod ... 13
Vinski sodi (kot novi) ... 1.00
Sodi od žganja, vsak ... 1.75
4 za ... 6.00

Ted Mandel

20171 Nicholas Ave.

KENmore 1241-J. (x)

To niso topovi, ampak osi za Diesel-električne lokomotive osebnih vlakov, katere izdelujejo za Atlantic Coast Line Railway v La Grange, Ill. Te lokomotive bodo brzele z veliko hitrostjo in bodo lahko prevozile razdaljo 600 milj brez dokladanja kuriva. Vozile bodo na progi New York — Florida.

Italijanska bolnišnica v peščenem viharju. — Zastava Rdečega križa in italijanska zastava nam pričata, da je to italijanska bolnišnica v pešeni puščavi južno od Libije. Slika je bila posneta ob priliki peščenega viharja.

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

II.—ŽENA

Ljudje so tiho sedeli in groza jih je obhajala. Kristina je le malo poznala te sorodnike, toda bili so na njuni poroki. Bilo ji je tako čudno in tako slabo pri srcu — stemnilo se ji pred očmi. Munan ji je sedel ravno nasproti, skočil je pokonci. Ko se je sklanjal nad njo in jo držal čez rame, je bil videti tako prijazen — Kristini je šinilo v glavo, da morda ni tako čudno, če ima Erlend tako rad tega bratranca.

"Poznal sem tega Rolfja, ko smo bili še otroci," je rekel. "Ljudje so pomilovali Toro Gutormovo — pravili so, da je divji in svojeglav človek. Zdaj pa se je le izkazalo, da jo je imel rad. No da, mnogo je mož, ki se napihujejo in delajo, kot bi se hoteli ločiti od žena, vendar pa večina prav dobro ve, da je izguba žene bridka stvar."

Baard Petersson je sunkoma vstal in stopil k stenski klopi.

"Ta moja prekleta usta," je rekel gospod Munan tiho. "Da vendar nikoli ne morem držati gobca —"

Kristini ni bilo jasno, za kaj gre. Vrtoglavica jo je zdaj minila, toda čutila je nekakšno tesnobo, vsi so se ji zdeli tako čudni. Bila je vesela, ko je služinčad začela prinašati jedila.

Munan se je ozrl proti mizi in si pomel roke:

"Saj sem si mislil, Kristina, da ne bomo nič na škodi, ako se ustavimo pri tebi, preden nam bo začeti s prežvekanjem postnih jedi. Ali si res v tem kratkem času spravila skupaj take oblikke? Človek bi skoraj dejal, da si se pri materi naučila čarovnije. Ampak saj razumem, ti si kot nalašč za to, da spraviš vse isto skupaj, s čimer more gospodinja razveseliti moža."

Sedli so za mizo. Za goste so bile na stenski klopi na obeh straneh častnega sedeža položene zametne blazine. Služinčad je sedela na vnanji klopi, Ulf Haldorsson na sredi, ravno nasproti Erlendu.

Kristina se je tiho razgovarjala s tujima ženama, trudeč

se, da bi skrila, kako slabo ji je. Toda zopet in zopet je Munan Baardsson zinil vmes kaj takega, kar bi naj bilo šaljivo. In zopet in zopet so bila to namigavanja na Kristino stanje. Ona pa se je delala, kot da ne sliši.

Munan je bil nenavadno životen mož. Mala, lepo oblikovana ušesa so mu bila kar vgreznjena v rdeči, mesnati vrat, trebuh pa mu je delal napotje, kadar je hotel sesti za mizo.

"Da, pogosto sem se čutil zgorbo o vstajenju mesa," je rekel. "Mar bom res nekoč, ko napoči tisti dan, vstal s temle vampom, ki sem si ga tukajle priredil? Ti boš že kmalu spet tenka čez pas, Kristina — z mano je pa huje. Verjemi ali pa ne, in vendar sem bil nekoč prav tako vitek čez pas kot tale Erlend, ko mi je bilo dvajset zim —"

"Nehaj že, Munan," je tiho dejal Erlend. "Kristino mučiš —"

"Rad, če želiš," je odgovoril oni. "Ti si zdaj na konju, kajpada — sediš za lastno mizo z zakonsko ženo poleg sebe na častnem sedežu. Da, pri Bogu nebeškem, saj tudi ni bilo več pregodaj — star si zadosti, fant! Kakopak bom držal jezik za zobmi, ker ti velelaš. Tebi nihče nikdar ni rekel, kdaj govori ali molči — poprej, ko si ti sedel za mojo mizo — bil si čisto v dolgo moj gost in nikdar, mislim, nisi imel občutka, da nisi dobrodošel —"

Kdo pa ve, če Kristina tako nerada vidi, da se malce pošalim z njo — kaj praviš, lepa moja svakinja — saj vendar nekoč nisi bila tako plaha? Erlenda poznam že od tedaj, ko je bil še čisto majhen, in mislim, da lahko rečem, da sem fantu zmerom vse dobro privoščil. Uren in možat si, Erlend, kadar imaš v roki meč, pa bo di na konju ali na krovu ladje. Ampak naj me sveti Olaf razkolje na dve polovici s svojo sekuro, če te bom še nekega dne videl, kako stojš na svojih dolgih nogah in pred možmi ali ženami iz oči v oči zagovarjaš vse tisto, kar si v svoji praznoglavoosti zakrivil. Ne, dragi prijatelj, takrat povešaj glavo kot ptiček v gajbici in čakaš, kdaj ti Bog in sorodniki pomorejo iz zagate. Ti si vendar tako pametna žena, Kristina, mislim, da veš to — hočem reči, da bi zdaj potrebovala malce smeja; to zimo si se gotovo že naveličala osramočenih obrazov, skrbi in kesanja —"

Kristina je sedela s temno rdečim licem. Roke so se ji tresle in ni imela poguma, da bi se ozrla v Erlenda. Jeza je kipela v njej — tu so sedele tuje žene, Orm, služinčad. To je bila torej dvorljivost Erlendovih bogatih sorodnikov — "Ne razumem, kaj je tu takega, da se je treba šaliti — Pred Lavransom Bjorgulfsom sem dobro govoril zate, Erlend —"

"Hudiča vendar, to si neumno storil, rednik," je glasno in burno odvrnil Erlend. "In ne gre mi v glavo, kako si mogel biti tako aboten. Saj si me vendar dobro poznal —"

Zdaj pa je Munan docela izgubil oblast nad seboj. "No, zdaj vam pa povem, čemu se mi to zdi tako zabavno. Ali še veš, kaj si mi odgovoril, Baard, ko sem prišel k tebi in ti rekel, da morava zdaj Erlendu pripomoči do te ženitve — ne,

zda pa hočem govoriti, naj Erlend le izve, kaj si mislil o meni — Tako je med njima, sem dejal, in če ne dobi Kristine Lavransove, tedaj sam Bog in Devica Marija vesta, za kakšne norčije se izvemo. Tedaj si ti vprašal, če ga hočem navsezadnje zato porčiti z zapeljanim dekletom, ker mislim, da je morda nerodovitna, ko ji je bilo tako dolgo prizanešemo. Jaz pa mislim, da me poznate, kar vas je tu, in veste, da sem svojim sorodnikom zvest sorodnik —" od ganotja je bruhnil v jok.

"Bog in vsi svetniki naj mi bodo torej za pričo, da nikoli nisem hlepel po tvojem premoženju, bratranec — sicer pa tudi še Gunnulf stoji med mano in Husabyjem; jaz pa sem ti odvrnil, Baard, saj veš — prvega sinu, ki ga Kristina dobi, bom dal svoje zlatom okraшено bodalo z nožnico iz kitove kosti — tu ga imaš —" je zavpil med jokom in ji vrgele prekrasno orožje preko mize. "Če to pot ne bo sin, bo pa prihodnje leto —"

Solze sramu in jeze so tekle Kristini po vročih licih. Teško se je borila, da se ne bi zgrudila. Tuji ženi pa sta sedeli in mirno jedli, kakor da sta vajeni takih prizorov. In Erlend ji je zašepetal, naj bodalo sprejme: "Sicer Munan ves večer ne preneha s tem —"

"Da, in potem tudi tega ne maram prikrivati," je Munan nadaljeval, "tvojemu očetu, Kristina, privoščim, naj le vidi, kako je ravnal prenehanje, ko je zastopal tvojo stvar. Tako ošaben je bil Lavrans — mi mu nisimo bili dovolj dobri, mi, ti pa si bila vse preveč plemenita in čista, da bi mogla v svoji postelji trpeti takega človeka, kot je Erlend. Govoril je, kakor bi veroval, da ponoči ne moreš delati nič drugega kot prepevati v zboru sredi med nunami. Rekel sem mu, ljubi Lavrans, sem mu rekel, vaša hči je lepa in sveža mlada deva, polna življenja, zimska noč pa je v naših krajih dolga in mrzla —"

Kristina si je potegnila pečo na obraz, zahtela je na glas in hotela vstati, toda Erlend jo je spet potegnil na sedež:

"Le premaguj se," je rekel osorno. "Ne brigaj se za Munana — saj vendar vidiš, da je čisto pijan —"

Začutila je, kako pomilovanja vredno je po mnenju gospe Katarine in Vilborge, da se ne zna bolj krotiti. Kljub temu ni mogla ustaviti solza.

Baard Peterson je besno rekel:

"Zapri svoj gnili gobec! Res, da si bil svoj živ dan prašič — bolni ženski bi pa vendarle mogel priznati s svojim usranim gobezdanjem —"

"Prašič si dejal — da, nezakonskih otrok imam več kot ti, to je res. Ampak pečesa nisem nikdar storil — in Erlend tudi ne — nikdar nisem drugega moža plačal, da bi bil namesto mene otroku za očeta —"

"Munan!" Erlend je zakričal in planil na noge. "Zdaj pa zahtevam mir tukaj v svoji hiši —"

"Oh, zahtevaj mir v svoji zadnjici! Otroci kličejo za očeta tistega, ki jih je zoročil — v prašičjem življenju, kakor praviš!" Munan je udaril po mizi, da so lonci in skledje zaplesali. "Naši sinovi ne živijo kot hlapeci v hiši njihovih sorodnikov. Tukaj pa sedi tvoj sin s teboj za mizo in sedi na klopi za služinčad, to se mi pa zdi sramota vseh sramot —"

Baard je plačil pokonci in tresčil onemu vrč v obraz. Možja sta trčila skupaj, da se je mizna plošča nagnila in sta ljudem na vnanji klopi jed in pijača zleteli po kolenih.

Kristina je z napol odprtimi usti sedela vsa bleda na svojem mestu. Enkrat je pogledala čez mizo k Ulfu — možakar se je smejal, ne da bi prikrival, suro-

vo in hudobno. Nato je sunil mizno ploščo nazaj in jo pritnil ob pretepača.

Erlend se je povzpela na mizo. Kleče sredi raztresenih jedil je zgrabil Munana za lakti, mu segel pod pazduho in ga dvignil k sebi — Erlendu je pri tem obraz zardel od napora. Munanu se je posrečilo, da je starca brenil, tako da je Baard začel krvaveti iz ust — tedaj ga je Erlend tresčil čez mizo v sredo sobe. Nato je bil sam skočil za njim — in ob stal, težko dihaše kot kovaški meh.

Oni se je spravil na noge in se zaletel proti Erlendu, ki se mu je nekajkrat izmuznil izpod rok. Nato pa se je Munana oklenil in ga stiskal v kleščah svojih dolgih, krepkih udov. Erlend je bil gibčen kakor mačka, toda Munan je trdno stal na tleh — bil je močan in težak ter se ni dal vreči. Opetekala sta se po sobi, dekle so cvilele in vresčale, med možmi pa se ni nihče ganil, da bi ju razdružil.

Tedaj pa je vstala, vsa težka in debela, gospa Katrina in počasi stopila čez mizo, mirno, kot bi šla po stopnicah.

"Ne, zdaj pa le nehajta," je

rekla s svojim močnim, sitim glasom. "Pusti ga, Erlend! Grdo je bilo, soproj — da si tako govoril s starim človekom in bližnjim sorodnikom —"

Moža sta jo ubogala. Munan je krotko obstal in pustil, da mu je žena z zavijačo obrisala kri z nosa. Velela mu je, naj gre ležat, in ubogal jo je pokorno, ko ga je odvedla k postelji ob južni steni. S pomočjo enega izmed njegovih hlapcev mu je slekla oblačilo, zavalila sta ga v posteljo in zaprla posteljno loputo.

Erlend je bil medtem stopil k mizi; sklonil se je mimo Ulfa, ki je še zmerom sedel tamkaj kot poprej.

"Rednik!" je rekel ves nesrečen. Zdelo se je, kot bi čisto pozabil na svojo ženo. Gospod Baard je sedel tamkaj in zmajeval z glavo, čez lica pa so se mu usipale solze.

"Saj bi mu ne bilo treba služiti, Ulfu," je privrelo iz njega, medtem ko ga je davilo ihtenje. "Lahko bi bil prevzel dvor za Haldorjem, saj veš, da je bila to moja namera —"

"Dvor, ki si ga dal Haldorju, ni kdo ve kaj imeniten — poče-

ni moža si kupil dekle svoje žene," je odvrnil Ulf. "Kričel in trebil je in spravil dvor kar dobro pokonci — zdelo se mi je prav in pravično, da so ga moji bratje prevzeli po očetu. To je bilo torej eno — imel pa tudi nisem nobenega veselja za to, da bi tičal doma in kmetoval — zlasti pa ne tam gori na rebri, odkoder sem mogel strmeti na dvorišče v Hestnesu — zdelo se mi je, da sleherni dan slišim gori k nam, kako Paal in Vilborg zabavljata, češ, da si svojemu nezakonskemu sinu naklonil preveliko darilo —"

"Ponudil sem ti svojo pomoč, Ulf," je rekel Baard jokaje, "ko si hotel z Erlendom v svet. Povedal sem ti, kar se tega tiče, vse, kakor hitro si bil toliko star, da si razumel. Prosil sem te, da se obračaj name, svojega očeta —"

"Za očeta kličem tistega, ki je skrbel zame, ko sem bil še majhen. In to je bil Haldor. Bil je dober za mater in zame. Naučil me je jahati konja in sukati meč — kot kmet svoj cepec, spominjam se, da je Paal nekoč to rekel —"

(Dalje prihodnjč)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA

Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 9571
Pripeljemo na dom.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON

POZOR - - - POZOR

KADAR želite poslati denar v Jugoslavijo in Italijo vsaka pošiljatev je garantirana;
KADAR rabite krstni ali rojstni list iz starega kraja;
KADAR-koli rabite informacije glede vašega denarja ali imetja v starem kraju;
KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis;
KADAR želite napraviti prošnjo za prvi ali drugi državljanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. v Slov. Nar. Domu

HRANILNE VLOGE

TEKOČE OBRESTI PO 3%

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.

6235 ST. CLAIR AVENUE

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA
BLAGOPOKOJNEGA SOPROGA
IN OČETA

Andrew Možina

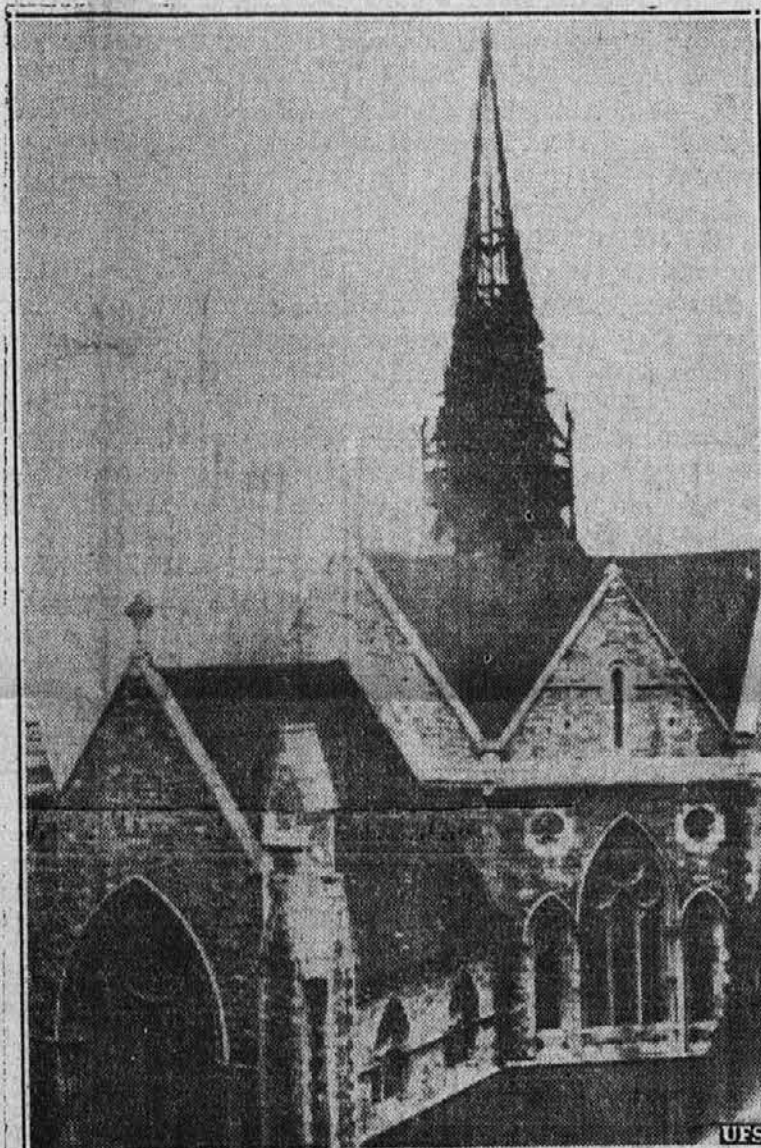
ki je Bogu vdan za vedno preminil 14.
oktobra, 1938.

Ljubi soproj in dragi oče
žalost tare nam srce,
ko so Tebe položili v jamo,
dan strašan za nas bil je.
Tam počivaš mirno snivaš
spanje večnega miru,
duša Tvoja naj uživa
veselje gori pri Bogu.

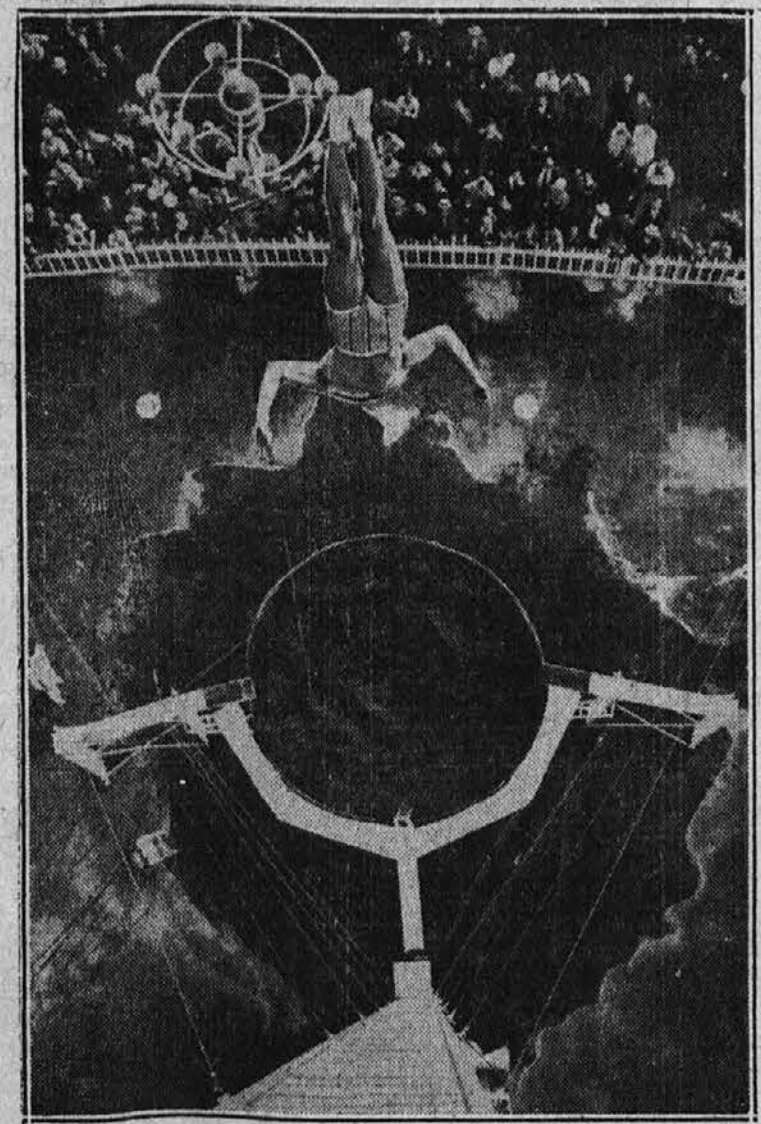
Žalujoci:

SOPROGA in OTROCI.

Cleveland, O., 14. oktobra, 1940.

V Londonu je bila zadeta od nemške bombe ameriška cerkev, ki je znana pod imenom Lincoln of Christ Church. Poškodovan je samo zvonik, drugače cerkev ni bila poškodovana.

Ali ste že kdaj premišljevali kakšni občutki bi vas navdajali, če bi skočili iz višine 122 čevljev? Slika nam kaže takega drznega skakača in to je kapitan Sol Solomon, ki s svojimi drznimi skoki zabava obiskovalce newyorške svetovne razstave. S tem svojim nevarnim poslom je začel že leta 1925.